

afvisende overfor disse Krav. Jeg kan i alt Fald paa mit Partis Vegne tilsige en velvillig og hurtig Behandling, og jeg vil samtidig udtale Ønsket om, at den Forhandling om Retten til Ekspropriation af Mergellejer, som Landbrugsministeren stillede i Udsigt, maa føre til et tilfredsstillende Resultat. Sagen har, som sagt, uhyre stor Betydning for mange Egne af Landet.

Der er et Forhold, som jeg vil benytte Lejligheden til at henlede Opmærksomheden paa; det er kommet mig for Øre, at der er et Mergelselskab, der har nægtet Husmænd Optagelse paa samme Vilkaar som andre Medlemmer. Det maa jeg meget beklage; det tyder paa, at vedkommende Selskab fortolker Vedtægterne paa en Maade, som jeg er tilbøjelig til at kalde en Forfuskning af Andelstanken. Det er højst uheldigt. Disse Mergelselskaber bør ikke være Sammenslutninger, hvori kun den mere velstillede Del af Befolkningen kan optages; ikke mindst Husmandsstanden bør kunne faa Adgang til dem. Jeg vil haabe, at det Udvalg, der eventuelt bliver nedsat om dette Lovforslag, vil have Opmærksomheden henvendt paa det Forhold, jeg her har fremdraget.

P. E. Hansen: Det foreliggende Lovforslag er fremsat i Anledning af et Andragende fra Foreningen af danske Mergelbaner. Det er meget naturligt, at den højtaerede Minister har taget de Forslag til Følge, som Foreningen har stillet til Ændringer i den gældende Lov; thi Foreningen maa være klar over, hvilke Ændringer der tiltrænges. Jeg tror, at det foreliggende Lovforslag vil medføre Forbedringer i forskellige Retninger. At det er nødvendigt at lette Adgangen til Transport af Mergel ved flyttelige Spor, forstaar alle, navnlig vi arbejdende Landbrugere. Og jeg kan gaa videre og sige, at det vilde være klogt af Staten at lette magre, kalkfattige Jorder Adgangen til Mergel ved et Tilskud til Tilførsel af Mergel til overkommelig Pris. Mergelen vil nemlig, selv med den Begunstigelse, det her tilsigtes at yde, i mange Tilfælde blive ret dyr.

Bestemmelsen om, at Afgørelsen af Spørgsmaal om Erstatning, naar mindelig Overenskomst ikke kan opnaas, henlægges til det i § 6 omhandlede Spor- og Erstatningsudvalg, som skal tiltrædes af to af Kommunalbestyrelsen udnævnte Mænd, er fornuftig. Det maa være tilstrækkelig

Betryggelse for vedkommende, som skal afstaa Areal. Men det forekommer mig, at Bestemmelsen i § 3 om Valg af Opmand ikke er forstaaelig. Der staar, at for Sagens Paabegyndelse vælger disse 4, altsaa de to af Kommunalbestyrelsen og de to af Landbrugsministeren udnævnte Medlemmer, en Opmand; men naar Stemmerne staar lige, vælges Opmanden af Landbrugsministeren. Naar der nu er 4 i Udvalget, og der vælges en Opmand, bliver Udvalget jo paa 5 Medlemmer, og saa kan Stemmerne vanskeligt komme til at staa lige undtagen i det Tilfælde, at et af Medlemmerne undlader at stemme; saa kan det selvfølgelig tænkes, og under de Forhold er det, at Landbrugsministeren udnævner en anden Opmand. Men saa bestaar Udvalget jo af 6, og det synes mig da nødvendigt for at faa en Afgørelse truffet, at den af Landbrugsministeren udnævnte Opmands Stemme bliver den afgørende.

Det er nødvendigt, at man faar Adgang til at ekspropriere til Aflæsningspladser. Det fremgik ikke tydeligt af den nugældende Lov, at man havde en saadan Ekspropriationsret, og det er rigtigt at fastslaa det i Loven.

I det hele taget synes det mig, at Lovforslaget er saa enkelt og saa godt funderet, at der ikke er Grund til nogen Udvalgsbehandling; men bliver der krævet en saadan, haaber jeg, det maa blive en hurtig og velvillig Behandling. Jeg kan paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til velvillig og hurtig Behandling her i Tinget.

Johan Knudsen: Lovforslaget, der fremsættes efter Henstilling af 40 arbejdende Mergelselskaber, synes mig i høj Grad paakrævet, idet de Regler, der blev fastsat ved Loven af 29. April 1913, er utilstrækkelige. Dette gælder i særlig Grad Bestemmelserne om midlertidig Afstaaelse af Arealer til Anlæg af Spor til Befordring af Mergel (Gødningsskalk). Jeg kender noget til et Kalkselskab, der er oprettet i min Hjemegn. Dette Selskab har 1400 Medlemmer, der skal aftage 50 000 Kubikfavne Kalk à 60 Tdr. Selskabet har mod Kommunegaranti laant 1½ Mill. Kr.; det har købt Arealer, hvor Kalken findes, og det har sluttet Kontrakt men en Entreprenør om Levering paa flyttelige Jernbanespor til Morsøes forskellige Sogne. Kalktrangen paa 40 000 Tdr. Land vil blive afhjulpet, og man overdriver neppe, naar man siger, at hver Tønde Land